

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Ungdom. Den gamle Mesters Syn

Citation: Drachmann, Holger: "Ungdom. Den gamle Mesters Syn", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 131. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann04tom-shoot-workid55329/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

Ligger den under, saa jubler den dog;
 Leende springer den atter fra Jorden,
 Griber din Haand og raaber:
 Der er Kræfter endnu i Norden!

I PANSER OG PLAÐE

Ungdom.

Den gamle Mesters Syn.

Den gamle, den evig skabende Tid,
 Mesteren, bryder sit Værktøj sønder;
 Han ser, hvor de myldre ustandset hid,
 Disse Værker af en Begynder;
 Han lægger sig paa sine Hynder.
 Den gamle Mester har lagt sig træt,
 Der kommer en Fuskker med Ler paa Bræt,
 En Gibser, en Haandværker slet og ret,
 Som dybt under Byrden sig bukker;
 Han ælter Leret, han klasker det op
 Og modellerer saa — hej i Galop! —
 En Stabel af smaabitte Dukker.

De sugede aldrig Mælk af et Bryst,
 Næredes ej af en Kvinde;
 De blodløse Læber gi'er ingen Røst,
 Det piber kun spædt derinde;
 Deres Øjne er matte og blinde.
 Den fuskende Gibser med ilsomt Jag
 Har grebet en Puster og pustet dem bag;
 Livsens Aande som Livets Sag
 Er ikke til for hans Dukker. —
 Den gamle Mester har rejst sig op
 Og stirrer paa hele den stabledede Trop
 Og slaar sig for Panden og sukker.

Han sukker, og mindes den svundne Tid,
 Skabelsens Apotheose,
 Da ud af de gærende Væskers Strid,
 Urverdens boblende Mose,
 Sprang Livets blussende Rose.

Da Kæmper fra Gudernes Skyborg fo'r
 Og favnede Kvinderne paa vor Jord,
 Da Løver slikked de spæde Noer,
 Og Storme dem lullede i Slummer.
 Han mindes den første — sin egen — Slægt;
 Det var, som følte han Lemmernes Vægt,
 Kroppens gigantiske Krummer.

Han hører den kaade, buldrende Støj
 — Et Slagsmaal som aldrig siden ---
 Bjerge er Børnenes Legetøj,
 Jorden er dem for liden:
 De blander Himlen i Striden.
 Til fælles Angreb i sluttet Trop
 De stabler paa Pelion Ossa op,
 Selve Kroniden maa sige Stop
 og Herkules svinge Tampen.
 Saa sættes der Grænse og stiftes Forlig,
 Himlen og Jorden har ingen Krig;
 Saa hviler man ud fra Kampen.

Og Jordens Skarer og Guders Hær
 Vandrer fortroligt sammen;
 De parrer sig atter blandt Lundens Træer,
 De kyskes paa Bakkekammen;
 En er Roden og Stammen.
 Naar Afrodite en Yngling ser,
 Blusser hun heftig i ømt Begær,
 Ja selv den kølige Luna ler
 Til Knøsen ved Kildevoven.
 Mens Phoebos den smeltende Lyra slaar,
 Paa Lur den store Kronide staar
 Som Bejler til Pigen i Skoven.

Da myldrer det ud over Bjerg og Dal,
 Ungdomsverdner sig røre;
 Man træder vor Jord som en Dansesal
 Både uden og inden Døre;
 Dioskurer Rækkerne føre.
 De solbrændte Legemer veksle i Spil,
 Den graanedede Gubbe med Lyst ser til.
 Og selv de adstadige Vismænd vil
 I Legen ej Sinket være.

Og Legen er Lærdom, og Lærdommens Ord
 Er gyldig for Himmæl saa vel som for Jord;
 Det er Ungdomstidernes Lære.

Men Lemmerne svulme uformeiligt op
 Ud over Maal og Grænse,
 Og Slægten slaar an i et vildt Galop
 Som en Hingst uden Tøjle og Trense;
 En Styrer vil ingen ænse.
 I hvirvlende Fart over Sten og Stok,
 Vinaand i Aaren, Vinløv i Lok,
 Vanvittig raser den ravende Fløk
 Med Blodsved af aabne Porer;
 Kraften blev altfor utæmmelig stor,
 Der stiger et Brøl fra et samlet Kor
 Af Bødler og Gladiatoren.

Og Brølet slaar mod en Skare af Mænd;
 Fra Østen de kom for at stride;
 Dog fører de ikke Sværd ved Lænd,
 De vandrer i Kapper vide;
 De følges Side om Side.
 I Øjet blusser en sælsom Glød,
 De viedes ind ved en Ynglings Død,
 For Verden det sælsomme Budskab lød:
 Mænd! vi er Brødre alle!
 Et Ynglinge-Budskab, et Ungdomsord;
 Fra Raaheden reddes den herlige Jord,
 Men først maa en Verden falde.

Det brager og knager i Slægtens Hus,
 Det hviner i hver en Fuge,
 Guden i Marmor bli'er malet til Grus,
 Legemer Legemer knuge; —
 Skal Faldet da alt opsluge?
 Sværdet synes det eneste Svar,
 Dog, før end Æggen i Ædderen skar,
 Blev Sygdomsgrunden ej aabenbar,
 Saa lidt som Frelse blev funden,
 Nu trækker man Vejret og ser sig om,
 Tomten blev ryddet, Pladsen staar tom;
 Saa bygger man op fra Grunden.

De komme fra Norden og Vesten hid
 Med Dyrehuder om Lænder;
 Tænderne skinne som skabte for Bid,
 Haarede er deres Hænder;
 Det er Urskoven, som dem sender,
 De kommer, at røgte det gryendes Tarv,
 De tage de solbrændte Kvinder i Arv,
 Med Nerver af Jern og Ild i Marv
 De avle mandhaftige Sønner.
 Men Arven gemmer hin Østens Sæd;
 Da knæler Kæmpen for Korset ræd
 Og mumler de fremmede Bønner. —

Og Mesteren ser, hvor den unge Æt
 Vokser med Sæden til Live;
 Den modnes, til Mærket paa Skjoldets Bræt
 Kan Slægten sit Korsnavn give;
 Saa funkler de blanke Knive:
 Der gaar som et Vejr over Verden hen,
 I Staal og i Plade Dreng og Mænd
 Sværmende ride med Lanse ved Lænd
 Bort til de ukendte Lande.
 Fra Vuggen man iler, at frelse en Grav;
 Dødshugget, som Saraceneren gav,
 Adler den klævede Pande.

Og Mesteren ser, hvor det mørknes om Land,
 Da Lyset i Østen bli'er slukket.
 Blødet, som sived i Ørkenens Sand,
 Af goides Cisterner blev drukket;
 Nu stønner kun Munke-Sukket.
 Hyrden, som vogted om Faarenes Kuld,
 Klipper dem nøgne og fylder med Guld
 Kirkernes Læddik, som aldrig bli'er fuld,
 Men stedsse har tomme Gemmer.
 Trøsten er blevet et Tugtens Ris,
 Baalene ryge — til Frelserens Pris,
 Og kvæle de murrende Stemmer.

Da aabner sig Jorden. Fra Grundens Gern
 Stiger de straalende Guder;
 I Rækker, ustandset, haste de frem
 Fra Søvn i de muldne Puder;

En Skønhedens Dom de bebuder,
 Og Ynglinge flokkes med Mejsel i Haand,
 Og Digteren tolker begejstret i Aand,
 Hvad Jorden gav fri, men Himlen gav Baand,
 Hvad Livet kan aldrig fornægte.
 Og Ungdommen jubler med Sang imod Sky,
 Minerva staar knejsende højt over By
 Over Klerker og Bøddelknægte.

Da træder en Mand fra den mørke Vraa,
 Hvor ellers lød Munke-Messen,
 Han taler et Sprog, som Folk kan forstaa,
 Det lyder som Sværdehvæssens;
 Cellen var Smede-Essen.
 Han svinger det Sværd, som fra Kirken han tog,
 Det lysned, da ud han af Balgen det drog,
 Vidt blev det spurgt, hvor Sværdet det slog,
 Det deite Verden i tvende.
 En Ungdomsdaad med et mandigt Mod,
 Et Hug, som rammed ved Træets Rod —
 Om Hugget end ikke fik Ende.

Og gærende Tider, en voldsom Slægt,
 Som haaber og higer og kæmper;
 Huggene falde med Fynd og Vægt,
 Ingen sit Løsen lemper,
 Kun Døden Iveren dæmper.
 Men Døden tager en Maske paa,
 Ræve omkring mellem Ulvene gaa
 Og hvisker og lader Afgørelsen staa
 Til dem i de purpurne Kaaber.
 Hjerteblod-Strømmen i Slottets Gaard
 Ledes i Damme, som stille staar
 Og stinker i størknende Draaber.

Saa lyder der ud i den desige Dag
 Et Raab, som Lakajerne skræmmer;
 De vækkes op af den dvaskende Mag:
 Hvor kommer de larmende Stemmer?
 Respekten de Godtfolk glemmer! —
 Der kommer et Svar fra en ukendt Egn,
 Et Svar med en raslende Kugleregn,
 Som splintrer Paladsets gitrede Hegn